

Joustava työaika

Esimerkiksi asiantuntijatyössä on mahdollista tehdä kiinteästä työpaikasta ja työajasta riippumatonta työtä. Tällöin puhutaan joustavasta työstä, joka sisältää kolme elementtiä: ajallisen jouston, jouston työn tekemisen paikassa sekä tekniset välineet, joilla työ toteutetaan ja joiden avulla ollaan yhteydessä muihin.

Sisällysluettelo

Teknologia tarjoaa jatkuvasti uusia mahdollisuuksia innovatiivisiin liiketoimintaideoihin sekä tuotteiden, palvelujen ja työprosessien kehittämiseen. Digitalisaatio muokkaa aikaisempia työtehtäviä, tekee osan niistä tarpeettomiksi ja synnyttää uusia.

Töiden sisältöjen ja osaamisvaatimusten muutosten lisäksi teknologia mahdollistaa yhä joustavamman työn tekemisen ajankohdan ja paikan valinnan. Nykyään tehdään paljon asiantuntijatyötä, joka on tiedon käsittelyä ja sisältää innovaatioiden tuottamista, luovuutta ja ongelmanratkaisua.

Asiantuntijatyössä on iso merkitys tiedon seulomisessa sekä erilaisten ajatusmallien pohjalta kehitettyjen ratkaisujen tuottamisessa erilaisissa verkostoissa. Asiantuntijatyö on tieto-, taito- ja vuorovaikutusintensiivistä, joten työntekijän toiminnan kokonaisvaltainen ymmärtäminen on yhä tärkeämpää edistettäessä työhyvinvointia ja työn tuloksellisuutta.

Työajan kuormittavuuden näkökulmasta asiantuntijatyössä työn ja vapaa-ajan raja hämärtyy helposti. Työtä voidaan jatkaa työpäivän jälkeen kotona hyödyntäen älypuhelinia ja muuta tietotekniikkaa, jotta saadaan hoidettua päivältä jääneet tehtävät loppuun. Suomessa joustavien työaikojen järjestelmät, joissa normaalin työajan ylittävät tai alittavat tunnit kirjataan ja ne voidaan joko pitää vapaana tai tehdä myöhemmin, ovat varsin yleisiä. Itsensä johtamisella ja rajan vetämisellä työn ja vapaa-ajan välille onkin suuri merkitys asiantuntijatyössä.

On suositeltavaa, että vaikka työ tuntuisikin mielekkäältä ja tärkeältä, vältetään useita pitkiä (yli 12 tuntia/päivä) työpäiviä peräkkäin ja siten vältetään myös pitkän viikkotyöajan (yli 55 tuntia/viikko) toistuminen. Asiantuntijatyössä, kuten muissakin töissä, palautumisella ja levolla on tärkeä rooli, jotta luovuus ja

tuottavuus säilyvät.

Etätyö, liikkuva työ ja monipaikkainen työ

Etätyöllä tarkoitetaan työnantajan kanssa sovittua työnteon mallia, jossa työ tehdään joko osin tai kokonaan kotona tai sitten työnantajan eri toimipisteissä, työkohteissa, asiakkaan luona, kahvilassa tai matkoilla. Nämä elementit voivat sisältyä myös työhön, joka on liikkuvaa tai monipaikkaista.

Yhteinen piirre näille on sähköisen tieto- ja viestintätekniikan keskeinen rooli työn tekemisessä. Työskentely voi tapahtua yhdessä tai useammassa paikassa ja olla kestoaltaan ja säännöllisyydeltään hyvin vaihteleva.

Osasta uusista käytäntöistä on sovittu tarkoin työnantajan ja työntekijän kesken, osa muotoutuu ilman muodollisia menettelytapoja. Jotta uusien työmuotojen soveltamisessa onnistutaan, työ kulttuuria tulee muuttaa kontrolloivasta luottamukseen perustuvaksi.

Etätyön eduista ja haitoista

Etätyön etuihin ja haittoihin vaikuttaa se, millaisesta liiketoiminnasta, työstä ja työtehtävistä on kyse. Etätyöhön houkuttelevat lähinnä työn hallintaan, luovuuteen ja työhön keskittymiseen liittyvät tekijät. Suomessa etätyötä, yhä yleisemmin sen liikkuvia muotoja, tekevät lähinnä ylemmät toimihenkilöryhmät, joiden työmarkkina-asema on keskimääräistä parempi. Heille etätyö merkitsee lisääntyntä työelämän joustavuutta.

Suurimpia etätyöhön liitettyjä huolenaiheita ovat tutkimusten mukaan työajan, paikan, työn ja muun elämänpiirin rajojen hämärtyminen, vähäiset mahdollisuudet päästä osallistumaan ja vaikuttamaan työpaikan asioihin ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ja tuen niukkuus.

Etätyön hyödyt työntekijän kannalta

- + Työajan joustavuus ja rytmittäminen omien tarpeiden mukaan
- + Lisääntynyt työrauha ja keskittyminen
- + Työtyytyväisyyden ja työtehon paraneminen
- + Ajan ja rahan säästöt työmatkoissa

- + Työn ja perhe-elämän joustavampi yhteensovittaminen
- + Mahdollisuus valita asuinpaikka muilla perusteilla kuin työn sijaintipaikan perusteella
- + Työnteolle tarkoituksenmukaisen paikan valinta
- + Vajaakuntoisten mahdollisuudet osallistua työelämään
- + Mahdollistaa työskentelyn poikkeustilanteissa (liikenne-este, huono keli)

Etätyön edut työnantajalle

- + Työtehon ja työn tuottavuuden paraneminen
- + Työuran piteneminen paremman jaksamisen myötä
- + Työnantajan toimitilojen kustannusten säästöjä
- + Lisää työpaikan houkuttelevuutta ja on rekrytointivaltti
- + Vähentää työmatkaliikennettä
- + Parantaa työnantajien ympäristövastuullisuutta
- + Edistää ilmastopolitiikan tavoitteiden toteutumista

Etätyön riskejä ja huonoja puolia

- Työajan venyminen, työn ja vapaa-ajan sekoittuminen
- Vaikeudet irrottautua työstä ja liiallinen kuormittuminen
- Kotona työskentely vaatii sopeutumista perheeltä
- Sopimattomat tilat ja kustannukset kotona työskentelylle
- Yksinäisyyden ja eristyneisyyden kokemukset työyhteisöstä
- Huoli urakehityksestä ja asemasta organisaatiossa
- Etäjohtamisen haasteet

Lisää aiheesta

[Jousto-opas](#)

Kysy lisää asiantuntijoiltamme

Annina Ropponen

tutkimusprofessori

Sähköpostiosoite

Annina.Ropponen [at] ttl.fi

Puhelin

+358 30 474 2012

Tutustu myös

[Työn ja muun elämän yhteensovittaminen](#)

[Työn ja muun elämän yhdistämistä voidaan helpottaa työ- ja työaikajärjestelyillä, yksilöllisillä joustoilla sekä...](#)

Avainsanat

[digitalisaatio](#)

[etätyö](#)

[työaika](#)